

Uniwersytet Szczeciński

Instytut Biologii

mgr Aleksandra Bańkowska

„Środowiskowe uwarunkowania rozmieszczenia fauny wodopójek (Hydrachnidia) w dwóch jeziorach (Osiek i Lipie) o odmiennej trofii”

promotor: dr hab. inż. Agnieszka Szlauer-Lukaszewska, prof. US

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska podejmuje problematykę środowiskowego uwarunkowania rozmieszczenia fauny wodopójek (Hydrachnidia) w dwóch jeziorach (Osiek i Lipie) o odmiennej trofii.

Celem rozprawy było porównanie charakteru zgrupowań fauny wodopójek zamieszkującej mezotroficzne jezioro Lipie i eutroficzne jezioro Osiek pod względem: bioróżnorodności, struktury dominacji, fenologii, rozmieszczenia w misie jeziornej; oraz zbadanie zależności struktur faunistycznych od charakterystyk środowiskowych i parametrów fizykochemicznych wód.

W rozdziale dotyczącym opisu terenu skupiono się na ogólnej charakterystyce geograficznej i gospodarczej, zanieczyszczeniach osadów, wodach podziemnych i powierzchniowych obu jezior. Podano podstawowe dane morfometryczne jezior, ich dokładne usytuowanie i opis najbliższej okolicy.

W rozdziale dotyczącym materiałów i metod przedstawiono metodykę poboru prób, dokładne lokalizacje i opis wszystkich stanowisk. Zawarto sposób ekstrakcji i oznaczania roztoczy. Wyszczególniono również parametry środowiskowe oraz metody, którymi podjęto próbę określenia trofii badanych jezior. Na końcu opisano zastosowane w pracy analizy statyczne.

Rozdział z wynikami zawiera scharakteryzowaną trofię, strukturę fauny wodopójek, dynamikę zmian sezonowych, rozmieszczenie w profilu pionowym, rozmieszczenie względem siedlisk, gatunki reliktowe i wskaźniki oligo-mezotrofii, NMDS, wskaźnik Shannon'a-Wiener'a, metodę rarefakcji oraz korelację rang Spearman'a.

W ostatnim rozdziale przedyskutowano otrzymane wyniki z całą pozyskaną literaturą krajową i zagraniczną.

Na końcu podsumowano uzyskane wyniki poprzez weryfikację postawionych hipotez. W świetle dokonanych analiz struktura zgrupowań wodopójek jest kształtowana przez trofię jeziora, podobnie jak skład gatunkowy, a w szczególności obecność reliktywów polodowcowych. Charakterystyka zgrupowań wodopójek zależy od parametrów siedliskowych oraz fizyko-chemicznych wody np. zawartości tlenu, pH i temperatury. Pory roku wyraźnie wpływają na zróżnicowanie gatunkowe wodopójek w profilu jeziora. Termoklina natomiast wpływa na rozmieszczenie wodopójek w profilu

jeziora, ograniczając migrację gatunków drobnozbiornikowych do głębszych partii jeziora oraz gatunków jeziornych do płytszych stref zbiornika.

Słowa kluczowe: wodopójki, różnorodność gatunkowa, trofia jezior, grupy synekologiczne, wskaźniki mezotrofii i eutrofii

08.06.2023 N. Aleksandra
Barkashe